

Virittäjä on tällä kertaa omistettu Eeva Lindénille, jonka syntymästä tulee tänä vuonna kuluneeksi sata vuotta. Lindén (1896–1992) oli legenda jo eläessään. Hän väitteli ensimmäisenä naisena tohtoriksi suomen kielestä, oli pitkään Virittäjän ahkerimpia kirjoittajia ja jätti yliopiston opettajana jälkeensä lähtemättömän muiston. Tässä numerossa kirjoittavat Lindénin oppilaat ja heidän oppilaansa; artikkelintekijöistä nuorin on syntynyt 1970-luvulla. Lindénin tutkimusalueilla kohtaavat näin monin tavoin vanha ja uusi.

Lindén syntyi karkausvuonna 1896, helmikuun viimeisenä päivänä. Samoihin aikoihin Kotikielen Seurassa, joka jo 1880-luvulla oli julkaissut kaksi Virittäjä-nimistä albumia, päätettiin ryhtyä julkaisemaan säännöllisesti ilmestyvää aikakauskirjaa. Vuoden 1897 alussa Virittäjän yhtenäinen historia alkoi; ensimmäinen päätoimittaja oli E. A. Tunkelo, jota esiteltiin lehtemme viime numerossa.

Virittäjä on siis vuoden päästä satavuotias ja aloittaa nyt sadannen vuosikertansa. Elämme juhlakautta. Tämä sattuu aikaan, jolloin suomen kielen tutkijat, opettajat ja opiskelijat joutuvat ponnistelemaan supistetuin voimavaroin ja kohtuuttomassa paineessa. Sekä kirjoittajien että lukijoiden määrä nousee silti selvästi. Mikä parasta: molemmat ryhmät ovat nuortumassa. Virittäjää kantavat nyt tilaajina eteenpäin varsinkin eri yliopistojen opiskelijat. Myös nuoret tutkijat ja jatko-opiskelijat uskaltavat yhä useammin esiintyä Virittäjän palstoilla ja saavat siten työnsä tiedeyhteisön palautetta.

Sadan vuoden perspektiivi houkuttelee katsomaan nykyhetkestä taaksepäin. Virittäjän vuosikerrat ovat jo sinänsä uljas kappale suomen kielen tutkimuksen ja opetuksen historiaa: lähes kolme metriä fennistiikan oppihistoriaa. Juhla-aikana pyrimme lähestymään sitä eri kannoilta ja eri-ikäisten näkökulmista. Menneisyys on arvioitava yhä uudelleen. Elinvoimaisen alan historia elää nykypäivässä.

Moni lienee odotellut perinteikkään Kielemme käytäntöä -palstan ilmestymistä Virittäjään. Tavallaan sen kysymyksenasettelu on ollut edelleen mukana lehden eri osastoissa. Tänä vuonna pyrimme julkaisemaan muun muassa helmikuussa Kotikielen Seuran aloitteesta pidetyn normisymposiumin keskustelua. Tuossakin tilaisuudessa vanha ja uusi kohtasivat kiehtovalla tavalla. Erityisesti sävyttivät nuoret suomen kielen ammattilaiset: eurosuomen laatijat, lain, koulun ja median edustajat, joiden arkipäivän haasteisiin tarvitaan nyt uudenlaisia vastauksia. Ilmassa oli kuitenkin myös sellaista uutta, jonka ymmärtääksseen olisi ehkä pitänyt elää sata vuotta sitten. Muuttuneessa maailmassa suomi tuntuu merkitsevän nuorille maailmankansalaisille jopa enemmän kuin meille keski-ikäisille. Kielenhuollon sijaan on nousemassa kielen — toivottavasti kielten — suojele.

LEA LAITINEN